

Zhrnutie

Táto publikácia skúma správu a riadenie systémov, ktoré sa zaoberajú hodnotením zdravotníckych technológií (ďalej len HTA – z anglického originálu health technology assessment). Konštatuje sa v nej, že zatiaľ čo názory rôznych krajín na proces posudzovania a kontroly HTA sa zblížujú, stále existujú značné rozdiely v spôsobe, akým tieto systémy pracujú ako celok. Ozývajú sa hlasy, že tieto rozdiely nakoniec vedú k rôznym záverom a výsledkom nielen v rámci národných systémov HTA, ale aj v súvislosti s možnosťami pacientov v prístupe k novým a inovatívnym zdravotníckym technológiám.

Táto publikácia, zameraná na štyri krajiny – Austrália, Kanada, Nemecko a Veľká Británia - analyzuje niektoré kľúčové prvky, zakotvené v systémoch HTA, ktoré ovplyvňujú správu a riadenie týchto systémov.

Táto publikácia tiež obsahuje:

- Popis a analýzu rôznych agentúr, zaoberajúcich sa hodnotením zdravotníckych technológií v spomínaných krajinách;
- Vysvetlenie a definíciu ich vzťahu s tvorcami rozhodnutí v oblasti zdravotníctva;
- Hodnotenie kompetencie orgánov HTA poskytovať odporúčania a rozhodnutia o schváleniach alebo zamietnutiach zdravotníckych technológií;
- Posúdenie stupňa otvorenosti a úroveň vstupov zo strany zainteresovaných strán;
- Merania výstupov a výkonov podľa počtu posudkov a rozhodnutí, ktoré vypracovali príslušné orgány HTA;
- Popis celkového vnímania týchto orgánov verejnosťou.

Nasledovná tabuľka podáva najdôležitejšie zistenia v súvislosti so štyrmi národnými systémami HTA:

	Austrália	Kanada	Nemecko	Veľká Británia
Tvorba politiky	Centralizovaná	Decentralizovaná	Centralizovaná	Centralizovaná, s decentralizáciou
Kompetencie	Odporúčania nie sú záväzné	Odporúčania nie sú záväzné	Odporúčania nie sú záväzné	Záväzné odporúčania
Dostupnosť	Otvorená	Otvorená	Uzavretá	Začína byť otvorená
Funkčnosť	Stredná úroveň financovania Vysoké výstupy	Stredná úroveň financovania Vysoké výstupy	Stredná úroveň financovania Vysoké výstupy	Vysoká úroveň financovania Stredné výstupy
Vnímanie	Nízke vnímanie verejnosťou	Nízke vnímanie verejnosťou	Nízke vnímanie verejnosťou	Vysoké vnímanie verejnosťou

Táto štúdia označuje nielen rozdiely medzi jednotlivými národnými systémami HTA, ktoré sú často značné, ale aj kvality, ku ktorým by sa systémy HTA mohli a mali dopracovať.

Po prvé, orgány HTA musia byť flexibilné a musia si uvedomovať, aké sú miestne potreby a individuálne záujmy. Pojem negatívneho zoznamu, ktorý sa používa v mnohých systémoch, ukazuje, ako málo flexibilné môžu byť tieto systémy. Lepšie je, keď agentúra HTA vyhlási, že „táto liečba by mohla byť nákladovo efektívna, keby...“ a potom načrtne okolnosti, za ktorých by technológia mohla byť alokovaná, ako keď povie „táto liečba nie je efektívna z hľadiska nákladov“.

Po druhé, dokazujeme, že systémy HTA by sa mali zamerať na to, aby boli viac inkluzívne a transparentné, a tým umožnili, aby ich rozhodnutia a rozhodovacie procesy boli otvorené pre všetkých. Transparentnosť nielenže poskytuje istotu, že k rozhodnutiu sa dospelo spravodlivo a citlivo, ale tiež umožňuje dospieť ku komplexnému a efektívnemu rozhodnutiu.

Po tretie, a to je možno to najdôležitejšie, táto publikácia upozorňuje na to, že systémy HTA sú súčasťou národných zdravotníckych systémov. Na rozhodnutia v rámci systémov HTA sa nedá nazerať izolovane od poskytovania zdravotnej starostlivosti v danej krajine. Podľa toho aj tvorba politiky a rozpočtové rozhodnutia, ktoré sa robia v širšom kontexte národného zdravotníckeho systému, majú pravdepodobne vplyv na možnosti pacientov získať prístup k novým technológiám v zdravotníctve.

V závere táto publikácia konštatuje, že tvorcovia rozhodnutí a politici sa nemôžu len tak skrývať za „vedecký plášť“ orgánov HTA. Politici aj verejnosť by mali sledovať systémy HTA kritickým okom – podporovať ich silné stránky, ktorých je veľa, ale aj pomenovať ich limitácie a slabé stránky a primerane na ne reagovať.